

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

25 септември 2023 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Август 2023 г.

През август 2023 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 9.6% (9.9% годишно нарастване през юли 2023 година). В края на август 2023 г. *широките пари* са 149.072 млрд. лв. (79.7% от БВП³) при 146.899 млрд. лв. към юли 2023 г. (78.6% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през август 2023 г. с 9.3% на годишна база (10.3% годишен ръст през юли 2023 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2023 г. в размер на 186.943 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на август 2023 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 121.811 млрд. лв. (65.2% от БВП), като годишното им увеличение е 10.4% (10.8% годишно повишение през юли 2023 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 42.147 млрд. лв. (22.5% от БВП) в края на август 2023 година. В сравнение със същия месец на 2022 г. те се увеличават с 11.2% (13.2% годишно повишение през юли 2023 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват с 13.8% на годишна база през август 2023 година (4.9% годишно повишение през юли 2023 г.) и в края на месеца достигат 4.179 млрд. лв. (2.2% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 75.485 млрд. лв. (40.4% от БВП) в края на август 2023 година. Те се увеличават с 9.8% спрямо същия месец на 2022 г. (9.9% годишен ръст през юли 2023 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 90.988 млрд. лв. в края на август 2023 година. Те се увеличават със 7.1% спрямо същия месец на 2022 г. (7.1% годишно повишение през юли 2023 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 90.365 млрд. лв. и нараства спрямо август 2022 г. с 6.6% (6.9% годишно увеличение през юли 2023 година). През август 2023 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 10.7%, като достигат 88.680 млрд. лв. (11.1% годишно повишение през юли 2023 година).

В края на август 2023 г. кредитите за неправителствения сектор са 86.218 млрд. лв. (46.1% от БВП) при 85.581 млрд. лв. към юли 2023 г. (45.8% от БВП). През август 2023 г. те се увеличават на годишна база с 10.8% (11.2% годишно повишение през юли 2023 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 117.1 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции и заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

117.1 млн. лв. (в т. ч. 6 млн. лв. през август 2023 г.) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 6.1% на годишна база през август 2023 г. (7.2% годишно повишение през юли 2023 г.) и в края на месеца достигат 42.545 млрд. лв. (22.8% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 36.531 млрд. лв. (19.5% от БВП) в края на август 2023 година. Спрямо същия месец на 2022 г. те се увеличават с 14.2% (14.1% годишно повишение през юли 2023 година). В края на август 2023 г. *жилищните кредити* са 18.490 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 18.7% (18.3% годишно увеличение през юли 2023 година). *Потребителските кредити* възлизат на 16.369 млрд. лв. и се увеличават с 10.8% спрямо август 2022 г. (10.9% годишно повишение през юли 2023 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ нарастват с 1.4% (1% годишно повишение през юли 2023 г.), като достигат 399.6 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават с 3.3% на годишна база през август 2023 г. (3.9% годишно повишение през юли 2023 г.) и в края на месеца са 444.8 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 7.142 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на август 2023 година. В сравнение с август 2022 г. те се увеличават с 24.2% (23.8% годишно повишение през юли 2023 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 85.994 млрд. лв. в края на отчетния месец при 84.856 млрд. лв. в края на юли 2023 година. Те нарастват с 14.2% в сравнение с август 2022 г. (14.3% годишно повишение през юли 2023 година). През август 2023 г. чуждестранните активи се увеличават с 13.3% (11.9% годишен ръст през юли 2023 г.), като достигат 101.757 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 15.763 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 8.7% (0.3% годишно повишение през юли 2023 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2020	2021	2022	Юли 2023	Август 2023	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	10,9	10,7	13,2	9,9	149 072	9,6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	35,8	16,5	18,6	10,3	120 561	9,3
1.1. Пари извън ПФИ	12,2	16,0	11,7	8,6	26 257	8,3
1.2. Овърнайт депозити	44,8	16,6	20,6	10,8	94 304	9,6
2. М2 - М1 (Квализпари = 2.1.+2.2.)	-27,0	-5,6	-5,6	8,3	28 511	10,5
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1,8	-5,9	-5,8	8,6	27 913	10,9
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-95,2	6,3	2,8	-2,8	598	-3,2
3. М3 - М2(=3.1.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
ИЗТОЧНИЦИ НА М3						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15,3	7,0	16,1	14,3	85 994	14,2
1.1. Чуждестранни активи	12,3	11,3	17,0	11,9	101 757	13,3
1.2. Чуждестранни пасиви	-4,7	41,7	22,0	0,3	15 763	8,7
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	5,4	12,5	7,6	7,1	90 988	7,1
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7,9	11,9	7,4	6,9	90 365	6,6
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	384,7	85,5	-64,9	-79,4	1 685	-63,6
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4,5	8,8	12,5	11,1	88 680	10,7
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	-161,7	66,1	87,7	59,3	623	256,0
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9,7	9,1	14,3	10,8	121 811	10,4
1. Нефинансови предприятия	10,5	8,5	26,6	13,2	42 147	11,2
2. Финансови предприятия	2,0	17,0	17,0	4,9	4 179	13,8
3. Домакинства и НТООД	9,7	9,0	8,3	9,9	75 485	9,8
КРЕДИТИ (=1+2+3)	4,4	8,7	12,7	11,2	86 218	10,8
1. Нефинансови предприятия	3,0	4,6	10,4	7,2	42 545	6,1
2. Финансови предприятия⁵	3,6	15,0	19,7	23,8	7 142	24,2
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6,6	13,4	14,6	14,1	36 531	14,2
3.1. Овърдрафт	-9,0	-0,5	4,1	2,8	1 272	2,6
3.2. Жилищни кредити	11,6	16,5	17,9	18,3	18 490	18,7
3.3. Потребителски кредити	5,0	12,2	12,3	10,9	16 369	10,8
3.4. Други кредити	-22,0	-4,5	5,3	1,0	400	1,4
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	5,8	10,8	3,9	445	3,3

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2020	2021	2022	Юли 2023	Август 2023
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10,9	10,7	13,2	9,9	9,6
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	21,6	12,2	14,4	8,3	7,6
1.1. Пари извън ПФИ	2,0	2,7	2,1	1,5	1,5
1.2. Овърнайт депозити	19,6	9,5	12,3	6,8	6,1
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	-10,7	-1,5	-1,2	1,6	2,0
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	0,5	-1,5	-1,3	1,6	2,0
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-11,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15,3	7,0	16,1	14,3	14,2
1.1. Чуждестранни активи	14,5	12,9	20,3	14,4	15,9
1.2. Чуждестранни пасиви	-0,8	6,0	4,2	0,1	1,7
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7,9	11,9	7,4	6,9	6,6
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	3,4	3,4	-4,3	-3,7	-3,5
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4,5	8,5	11,6	10,6	10,1
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4,2	8,1	11,5	10,4	9,9
а) Нефинансови предприятия	1,6	2,3	4,9	3,5	2,9
б) Финансови предприятия ³	0,2	0,9	1,2	1,6	1,6
в) Домакинства и НТООД	2,4	4,9	5,4	5,3	5,4

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговески организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за юли 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.